

Stichting Welzijn Doven Amsterdam en omstreken

BELEIDSPLAN

Welzijn, moderne aanpak & een hernieuwd DOC

“Het ontsluiten van kwaliteiten binnen
de Dovengemeenschap”

Inhoudsopgave

Voorwoord.....	3
Inleiding.....	4
De koers en de hoofddoelen.....	5
1. Een multifunctioneel- en 'bruisend' Dovenontmoetingscentrum	5
2. Verbeterd inzicht in financiën en middelen-allocatie.....	7
3. SWDA Digitaal.....	7
4. Toegankelijkheid van Amsterdam.....	8
Themacyclus.....	9
Sociale Activiteiten.....	9
Voorlichting&Educatie.....	9
Samenwerking als middel.....	10
Financiering van de beleid.....	11
Achtergrond informatie	12
Situatie beschrijving.....	13
Onze doelgroep en de maatschappij waarin ze leven	14
Taal en Communicatie.....	14
Ontwikkeling	14
Omstandigheden en veranderingen	15

Voorwoord

In de afgelopen jaren, om preciezer te zijn in het eerste decennium van de nieuwe eeuw, vonden zowel SWDA als het Dovenontmoetingscentrum flinke valkuilen op haar pad. Soortgelijke problemen openbaren zich bij veel verenigingen van en voor doven, ook in het buitenland. In Amerika, waar de ontwikkelingen vaak voorop lopen, gaan momenteel vrijwel alle dovenontmoetingscentra te gronde. Veel genoemde reden is dat er geen doorstroming is van jongeren bij de clubs vanwege nieuwe -technologische- alternatieven voor het onderhoud van sociale netwerken, zodat de dovenclubs snel veranderen in Dove seniorenclubs. In Nederland zijn deze ontwikkelingen ook waar te nemen. Maar gelukkig gaat dit proces in Amsterdam nog niet zo snel noch zo ver. Toch zijn er ook hier op de Stadhouderskade een aantal akelige momenten geweest waarbij er zelfs gedacht werd over een (ongewenst) vertrek uit het hart van Amsterdam.

Het is nodig dat SWDA na een aantal veelbewogen jaren en met de nodige successen, haar werk en haar dovenontmoetingscentrum structureel moderniseert. Omdat hedendaagse ontwikkelingen snel en vaak slecht voorspelbaar kunnen zijn, moet SWDA zich ontwikkelen tot een flexibele raamwerk constructie , zodat bij elke mogelijke ontwikkeling aangehaakt kan worden. Het beleid zal dan ook daarop richten. De ondertitel van de nota is afgeleid van het aanbevelingsrapport van onderzoeksbureau GITP uit 2007 in antwoord op vragen naar aanbevelingen voor een betere bedrijfsvoering en een nieuwe functie van DOC. Dit rapport heeft echter de huidige vierstichtingenstructuur rond SWDA niet overleefd. Onderdelen van het rapport zijn wel verwerkt in het beleidstuk.

De gehele constructie rond SWDA (lees steunstichtingen) is opgezet met als doel de werkzaamheden van SWDA te ondersteunen. Met een beleid dat is vastgesteld door het SWDA-bestuur als bindmiddel en het Dovenontmoetingscentrum als basis. En gedragen door het echte fundament van SWDA, haar achterban!

De leden van achterban zijn of zien zichzelf als doof, onverschillig of hij/zij nou auditief beperkt, plotsdoof, doofblind, slechthorende, CI drager etc is.

Inleiding

Zowel voor SWDA als voor DOC geldt dat er de afgelopen jaren veel is veranderd en dat mensen en middelen niet voldoende konden meegroeien met die veranderingen. De organisatiestructuur belemmerde slagvaardig handelen en dientengevolge werd er veel ad-hoc gereageerd. Het gebrek aan een duidelijke koers en een daarop geënt beleid zijn daar ook debet aan geweest. Dit beleidsplan stippelt een duidelijke koers uit en levert een beleids-raamwerk dat enerzijds voldoende ruimte biedt voor een flexibele opstelling ten aanzien van onverwachte zaken en ontwikkelingen en anderzijds een heldere en planmatige aanpak. Een vorm die voldoende transparantie biedt zodat toekijkers en betrokkenen weer het gevoel krijgen dat het Amsterdamse vlaggenschip van de Dovengemeenschap een duidelijke koers vaart en uitnodigend genoeg is om de mensen weer graag aan boord te laten zijn.

De nota omschrijft als eerst de koers voor SWDA en DOC voor komende vier jaren. Tenslotte wordt een opsomming van belangrijke veranderingen en ontwikkelingen bijgevoegd. Deze veranderingen en ontwikkelingen zijn de signalen waar het nieuwe beleid antwoorden op moeten geven.

De belangrijke rode draad die altijd al een fundament voor SWDA is geweest blijft: SWDA staat erop vooral te willen werken met Doven die zich willen ontplooiën en inzetten voor de Amsterdamse Dovengemeenschap gedurende deze beleidsperiode!

De koers en de hoofddoelen

Hoofddoelen

SWDA stelt zich de volgende zaken ten doel en wil deze binnen 4 jaren realiseren:

1. Een multifunctioneel- en 'bruisend' Dovenontmoetingscentrum
2. Verbeterd inzicht in financiën en middelen-allocatie (transparantie in werkwijze en bureau)
3. SWDA Digitaal; SWDA is op het Internet als belangrijk sociaal- en voorlichtings instrument
4. Een verbeterde toegankelijkheid in Amsterdam voor onze doelgroep

Koers

Zowel SWDA als DOC blijven op de Stadhouderskade. Ze gaan de ontstane achterstanden stapsgewijs en projectmatig inlopen. Daarbij blijft SWDA steunen op de inzet van vrijwilligers rondom een kern van vast personeel dat zoveel mogelijk projecten en activiteiten faciliteert en daarnaast reguliere werkzaamheden verricht. DOC (het gebouw) heeft een eigenaar (SDOC) en SWDA heeft een werkgroep DOC-Activiteiten (DOCA) als onderdeel van DOC beheer opgericht. Verzoeken om aanpassingen aan het gebouw worden bepaald en gecoördineerd door SDOC en SWDA en het beheer en de ontwikkeling van activiteiten worden verzorgd door DOC beheer (i.c. DOCA).

SDOC gaat in fasen de ruimtes beneden aanpassen aan de wensen van de gebruikers en DOCA ontwikkelt daarnaast uitnodigende activiteiten die erop gericht zijn een zo breed mogelijke doorsnee van de doelgroep te bedienen. Ook ondersteunt DOCA (vanuit haar beheersfunctie) activiteiten van externe organisaties (zoals bijeenkomsten van Guyot 50+)

SWDA als faciliterende organisatie gaat zich, naast het moderniseren van het bestaande welzijnswerk (cursuswerk, aansturing werkgroepen en gesprekspartner voor de gemeente), inrichten als project coördinatie centrum dat binnen een vooraf door het bestuur vastgelegde themacyclus projecten initieert, ondersteunt, coördineert of faciliteert. De informatiefunctie die SWDA al jaar en dag vervult zal in de toekomst op twee manieren ingevuld worden: de info-winkel en SWDA digitaal. Ook zoekt en onderzoekt SWDA samenwerking met andere organisaties voor en/of door doven. Een belangrijk ijkpunt voor samenwerking is hierbij de continuïteit van de organisatie.

1. Een multifunctioneel- en 'bruisend' Dovenontmoetingscentrum

De sociale buurthuisfunctie van het DOC kan niet langer als de hoofdfunctie worden gezien. De leegstand overdag is een directe bedreiging voor de continuïteit. DOC moet uitgebreid worden tot een plek voor ontwikkeling en participatie en natuurlijk ook voor het huidige sociale leven, "De springplank naar de maatschappij" (Straates, een van SWDA oprichters).

Onze doelgroep maakt veelvuldig en in frequentie toenemende wijze gebruik van het DOC. Dat was en is ook een belangrijk doel voor SWDA. De inkomsten uit deze activiteiten (i.c. de baromzet) bij dergelijke gelegenheden zijn nooit kostendekkend geweest maar sinds het wegvallen van de Melkert-banen en de door Pantar betaalde

ondersteuning, nemen de verliezen zorgwekkende vormen aan. Het verhuren van de zaal wanneer deze niet wordt ingezet voor bovenvermelde organisaties levert, gekoppeld aan de beschikbaarheid van (verplicht aanwezige) beheerders en met de huidige faciliteiten biedt onvoldoende soelaas.

Verder ziet het op doordeweekse dagen overdag nogal doods uit op het DOC met haar enorme etalages aan een van de drukste straten van Amsterdam.

We streven bij het vernieuwen van het DOC naar optimale benutting van het gebouw en dat het meer bezoekers trekt en daardoor meer inkomsten. De beste manier om dit streven te realiseren is om het DOC geschikt te maken voor multifunctioneel gebruik.

Zaken die voor vernieuwing in aanmerking komen in de komende vier jaren zijn vooral functiegericht; sommige voorgestelde faciliteiten (e.g. krachtstroom) zijn voor meerdere items inzetbaar.

1. in volgorde van prioriteit:

- Zaal(verhuur) faciliteiten (daglicht, meubels, krachtstroom, garderobe): *project nog in ontwerpfase, nog geen projectsubsidie aangevraagd*
- Informatiewinkel (voorruimte); *project nog in ontwerpfase, nog geen projectsubsidie aangevraagd*
- Jongerenhoek *projectsubsidie aangevraagd en deels ontvangen*
- Klein Theater (extra voorziening grote zaal) *projectsubsidie aangevraagd door "Handtheater"*
- Café/Lunchroom (keuken): *project nog in ontwerpfase, nog geen projectsubsidie aangevraagd*
- Dienstverlening en/of huisvesting externe organisaties (geschikt maken van ruimte): *er wordt reeds door Gemeente een WMO loket binnen DOC verzorgd, met andere organisaties is nog overleg gaande*
- Museum (balkon) *project nog in ontwerpfase, nog geen projectsubsidie aangevraagd*
- Studio (studio-faciliteiten voor internetTV)

2. DOC beheer team wordt uitgebreid met gecertificeerde medewerkers

3. Meer en/of langere openingstijden en/of optimalisering van ruimtegebruik (ook in rustige maanden zoals de zomer)

Een aantal items verhouden zich tot elkaar. Zo is bijvoorbeeld de beschikbaarheid van DOC team bepalend voor functie- en de openingstijden. Gebruik door bv computergroepen en div. evenementen van de "Lieverdjes" is afhankelijk van de aanwezigheid van krachtstroom.

Om een consistent financieel beleid te kunnen voeren is er minder vrijblijvendheid voor de regelmatige gebruikersgroepen voor wat betreft het gebruik van de ruimte. Omdat het hier om een kernactiviteit van DOC gaat zal er worden gestreefd naar kostendekking dan wel minimaliseren van verlies. Ook wordt er meer betrokkenheid bij de exploitatie verwacht van deze gebruikers.

2. Verbeterd inzicht in financiën en middelen-allocatie

De organisatie moet de plek worden voor mensen met ideeën, de voedingsbodem voor enthousiastelingen. Uiteraard binnen vastgestelde kaders van beleid en thema.

Behalve mensen met ideeën is er ook een groeiende groep zelfstandigen onder Doven. SWDA wil de komende vier jaren ook deze doelgroep mogelijkheden bieden. Projecten kunnen aan hen worden aangeboden of door hen met steun van SWDA worden ontwikkeld.

“Project” is de term die in dit beleid veelvuldig gebruikt wordt. Het projectmatig werken als raamwerk constructie biedt de beste oplossing voor transparantie-, overzicht- en voor sturing van een organisatie. Dit blijkt ook vaak een goede stimulans te zijn om mee te blijven gaan met de tijd. Een waarborg voor continuïteit.

Een project moet in eerste instantie op zich zelf staan. Dat wil zeggen dat projectdeelnemers kerntaken zelfstandig uitvoeren. Belangrijke voorwaarde voor een project is dat voor alle onderdelen van het plan, inclusief de ondersteuning/facilitering door SWDA financiële dekking is. Ondersteuning bij veelvoorkomende zaken als administratie, fondsenwerving en dergelijke zullen gedaan worden door het bureau, evenals voortgangs- en eind-evaluatie. Het gaat dan vooral om zaken die de uitvoerders van een project afleiden van hun kerntaken. Een project kan pas gestart worden met een goedgekeurd plan en begroting. Daarnaast wordt bekeken of het betreffende project binnen de kaders van het beleid/thema valt. Elke project heeft een eigen coördinator, aanspreekpunt voor directeur.

Het invoeren van projectadministratie valt in een aantal aspecten uiteen:

1. Het daadwerkelijk implementeren van Projecten administratie.
2. De medewerkers worden getraind in het werken met projectenadministratie
3. De huidige werkgroepen worden ook omgevormd naar een projectmatige werkstructuur.

De toetssteen voor de beoogde transparantie is de toename van frequentie en kwaliteit van management-/project informatie.

3. SWDA Digitaal

SWDA gaat zich organiseren op gebied van internet. Haar informatie en communicatie moeten sterk ingebed zijn op internet. Dit allemaal naast een sterk internetTV (Amsterdam Visueel Nieuws). In het kader van kostenbeheersing en transparantie dient aangeschafte software zgn. “Open Source” te zijn.

De subdoelen voor SWDA Digitaal zijn:

1. Alle Informatie over- en van SWDA (incl werkgroepen/projecten) is te vinden op internet, met www.swda.nl als portal.
2. Medewerkers worden getraind in het onderhoud van informatie op internet (bv website, content verspreiden, internetTV)
3. Sociale media wordt naast websites ook ingezet als communicatiemiddel.
4. Werkplekken (montagecomputers) voor internetTV worden uitgebreid.
5. Inrichten van een (mobiele) opnamestudio

Training van medewerkers is vooral bedoeld om vacatures te voorkomen voor extra functies bij SWDA. De subdoelen leiden tot uitbreiding van de CameDo team daardoor tot meer regelmatige uitzendingen. Tot dusver heeft InternetTV meer computers (onbekend is hoeveel gebruikers per computer) bereikt dan het maximale aantal bezoekers bij DOC. Om de continuïteit te waarborgen moet er wel gezocht worden naar een structurele financiering.

De werkgroep SWDA Digitaal wordt opgericht om het voorbereidende werk te doen voor een informatievoorziening op het internet. Ook is de groep verantwoordelijk voor het organiseren van trainingen voor medewerkers. Deskundigheid wordt daarbij op de eerste plaats gezocht onder eigen mensen. Hoewel losstaand van internetTV, wordt dit ook verzorgd door de werkgroep Camedo.

4. Toegankelijkheid van Amsterdam

Hoe vreemd het ook mag klinken, de stad Amsterdam is goed in staat Doofvriendelijk te zijn. De onderhoud vanuit Dovengemeenschap moet wel op de plaats zijn, en ook altijd op plaats. De werk is nooit voorbij om aantal zaken in Amsterdam te blijven aanwakkeren om bewust te zijn van de Doelgroep en haar behoeften. Zo is het vroeger met succes geregeld dat een ziekenhuis een dove patient met meer dan een dag verblijf te voorzien van een Tv met ondertiteling. Maar nu door verhaal over werkzaamheid uitbestedingen binnen ziekenhuis is de voorziening te komen vervallen. Dan zit een Dove patient weer in oude situatie van lang geleden het naar lucht happende mensen op tv te staren. Hele dag liggen en kijken naar niks. De zulke zaken blijven terugkeren. Het is vervelend als ze elke keer als incident behandeld worden.

Ze komen met regelmaat als signalen binnen bij SWDA.

De WMO ambassadeurs hebben ook veel van zulke signalen opgevangen. In het algemeen komt op neer dat de toegankelijkheid van informatie en voorziening goed geregeld wordt. SWDA gaat hierin de rol spelen.

Themacyclus

“SWDA voor allen, allen voor SWDA” en de ondertitel van de nota vormen de belangrijke achterliggende gedachten bij het moderniseren en hernieuwen van de DOC functie. Het is ondoenlijk om de grote diversiteit van activiteiten en projecten met betrekking tot Doven simultaan uit te voeren. Keuzes zullen gemaakt moeten worden. Dat doen we aan de hand van thema's. De thema's zijn in brede zin te bezien. Het bestuur van SWDA heeft de in deze beleidsperiode de volgende thema's als actie-terreinen aangewezen:

Sociale Activiteiten

Sociale activiteiten en ook wat gespecificeerde sociale activiteiten voor subdoelgroepen, te denken aan bijvoorbeeld, jonge kinderen, allochtonen etc. En wellicht ook voor nog steeds vergeten doelgroep meervoudige gehandicapten met doofheid.

Echter is in Amsterdam hier en daar wel sociale bezigheden te bespeuren voor doven, maar ook reguliere activiteiten kunnen toegankelijk zijn. Maar een zo nodig overzicht ontbreekt er. De communicatie hierover is niet echt om naar huis te schrijven. De oplossing hiervoor moet komen van SWDA Digitaal. De overzichtelijke en toegankelijke website met sociale programma voor de doelgroep is de concrete oplossing. En de samenwerking tussen aanbieders als voorwaarde zult moeten worden gestimuleerd door SWDA.

Bij DOC is er voldoende mogelijkheden aanwezig voor het organiseren van activiteiten. Het zal vanuit een werkgroep geregeld worden: DOCA (DOC Activiteiten) Er wordt gewerkt met een vaste budget.

Voorlichting&Educatie

SWDA hecht veel belang aan educatie. Horenden worden wijzer van wat er speelt bij Doven en vooral hoe ze “spreken” met hun lichaam bij cursussen gebarentaal. Dove nieuwkomers en Doven met taalachterstand kunnen terecht bij SWDA voor individuele lessen. De taalteam en gebarencursus team hebben hun vaste poten bij SWDA. Dit ondanks gevoelige continuïteit, want het is hoofdzakelijk gedaan door de vrijwilligers. Er staat ook andere cursussen ter ontwikkeling op programma, te denken aan computercursussen, waar veel dove ouderen veel baat bij hebben. Eventueel in samenwerking met andere organisaties verschillende cursus aanbieden. Op moment van dit schrijven zijn er nog geen echte concrete projecten hierover, maar in die richting zal er wel ingeslagen worden, vanwege de vraag ernaar.

Het is ook nodig om deskundigheidsbevordering te stimuleren onder alle medewerkers. SWDA wil ook stageplaatsen aanbieden, vaak loopt SWDA tegen aan het weinig beschikbaarheid mogelijke begeleiders. Afgelopen jaren zijn de plekken daardoor weinig aangeboden. Het is bedoeling dat deskundigheidsbevordering daarin verandering brengt.

De huidige situatie heeft SWDA de volgende zowel oude als jonge werkgroepen staan. Allen past wel in een of meer thema's. Bij deze de volgende overzicht:

Sociale activiteiten

DOCA
Doofblinden in Beweging (DbiB)
Met SWDA op Reis
Kinderclub

Voorlichting&Educatie

Gebarencursussen
Taalteam
MobileSigns
Amsterdamse Doven Historie
CameDo (AVN en AVNsport)
'WMO ambassadeurs'
DbiB

Toegankelijkheid

'WMO ambassadeurs'
MobileSigns

Verder worden overige activiteiten bij vooral sociaal bij DOC vaak ook georganiseerd door aangeloten organisaties van SWDA en overige organisaties elders. Ze zijn vrij van thema's van SWDA.

Samenwerking als middel

In nota worden middelen beschreven. Echter is er voor een samenwerking als middel gekozen dat boventoon moet voeren in het realiseren van het beleid. SWDA zet zich in voor samenwerkingen met andere organisaties van of voor Doven in Amsterdam. Dat is nodig, vanwege schaal van de doelgroep. SWDA neemt de positie in dat SWDA zich inzet voor de doelgroep als de groep, met uitzondering ook voor de individuen wanneer ze niet van juiste ondersteuning kunnen voorzien van andere (reguliere) organisaties.

De samenwerkingen is voor SWDA de middel om de doelgroep de overzichtelijkheid in de stad over activiteiten en zorg te bieden. Met andere woorden, er wordt netwerk gecreëerd in de stad, in voordeel van de doelgroep.

Er wordt niet voor een samenwerking gekozen waarbij SWDA achteruit gaat qua organisatievermogen of financiële redzaamheid.

Het houdt mede ook in dat SWDA zich inzet om de ruimte in DOC onderverhuren kunt worden aan de externe organisaties, permanent of structureel. Het is ook een middel om de doel onder noemer van Dovenontmoetingscentrum te behalen.

Tevens ziet SWDA samenwerking met haar aangesloten organisatie ook als middel om gezamenlijke belangen naast dat van DOC te dienen. Dat is al aan de gang afgelopen jaren op gebied van voorlichting en toegankelijkheid.

Financiering van de beleid

SWDA heeft al jaren last van wankelend financiële positie. Het is nu nog zo, ondanks ijverige inzet van SWDA medewerkers en de 'ingewikkelde' vier stichtingenstructuur, zogenaamd huis van SWDA. Desondanks wilt SWDA hier de duidelijk lijn zetten als het om financiering van de projecten volgens het beleid.

SWDA heeft de volgende mogelijke financieringsbronnen:

- inkomen uit exploitatie van DOC
- steun van fondsen
- steun van SDOC
- steun van AmStiDo
- steun van Gemeente Amsterdam
- steun uit Donaties en Giften
- inkomen uit dienstverlening/verkoop

Hierbij wordt er regel gehanteerd dat de steun uit eigen huis SDOC en Amstido alleen gebruikt wordt als een deel van 'eigen bijdrage' in een financiële plan van een project. En ook dat er gekeken wordt op laatste moment of het als een deel dat door het bestuur vastgesteld na goed overleg met betrokkenen, de dekkingsplan gesloten krijgt.

De donaties kunnen worden aangevraagd, maar de schatting is dat hier niet om een grote bedrag gaat, maar wel groot genoeg om veel kleine projecten onder mom van sociale activiteiten te financieren.

De inkomsten uit verkoop, dienstverlening en exploitatie zullen alleen gebruikt worden om de bepaalde projecten te kunnen continueren, maar niet als financiering van een tijdelijke project, tenzij de totaal binnen per jaar vastgestelde activiteitenkosten valt.

Gemeente Amsterdam is de belangrijkste geldschieter voor SWDA. Naast structureel subsidie geeft Gemeente Amsterdam zo en dan subsidie voor tijdelijke projecten. Op moment van dit schrijven is SWDA niet bekend tot hoever Gemeente Amsterdam de beleid van SWDA kan ondersteunen op punten van structureel verandering.

Per project wordt er vooraf een financiële plan opgesteld en dat zal op eerste plaats gedekt zal worden door fondsen en/of Gemeente Amsterdam, liefst in een integrale aanvraag. Per jaar zal er dan integrale plan naast werkplan eventueel als afgeleide ervan geschreven worden. Een fondsenbureau zal dan worden ingeschakeld als het bedrag van integrale plan boven bepaalde grens uitkomt. Overige incidentele aanvragen zullen door SWDA zelf gedaan worden, mits het geen botsing oplevert met andere aanvraag.

Echter niet alle fondsen zijn gecharmeerd om hun liefdadigheid geld te laten besteden als investering voor iets als exploitatie en/of geld opleverende activiteit. Dus moet er binnen huis van SWDA eventueel met hulp van externe experts goed gekeken worden naar investeringsmogelijkheden zoals lening en/of eigen bijdrage uit eigen exploitatie.

Dit allemaal met oog op continuïteit.

Achtergrond informatie

Situatie beschrijving

Belangrijke maatschappelijke veranderingen hebben inmiddels plaatsgevonden. De organisatie SWDA blijft daarbij haar hoofd boven water houden, dankzij de aanwezige wil en bereidheid tot verandering. SWDA is echter nog niet helemaal uit de oude structuur van de jaren negentig gegroeid. Er zijn wel wat -kleine- structurele veranderingen doorgevoerd maar vaak zijn deze niet voldoende om de stichting bij de tijd te houden. Vaak is het de creatieve en flexibele inzet van medewerkers die de gevolgen van deze achterstand minimaliseert.

In dit beleidsplan wordt in kaart gebracht welke ideeën of visies over de fundamenten van de organisatie van SWDA zijn overwogen en ook wat SWDA wil gaan doen de komende vier jaar. Daartoe zijn verschillende bronnen geraadpleegd: interviews met zowel externe als interne organisaties van of voor Doven en daarnaast internet enquêtes. De voornaamste uitkomsten zijn dat Dovenontmoetingscentrum toe is aan een vernieuwde en meer bij-de-tijdse functie. En dat SWDA als organisatie goed toegankelijk moet zijn door transparant te zijn over haar werkzaamheden en door de juiste informatie beschikbaar te maken voor potentiële vrijwilligers en algemene belangstellenden .

De naam Dovenontmoetingscentrum is zeker niet voor Amsterdam verloren, maar wordt door een groeiend aantal -vooral jongere doven- niet langer geassocieerd met iets van de huidige tijd. Toch blijft het een grote potentiële toekomstmogelijkheid. Alhoewel het DOC opnieuw lijkt te worden ontdekt door de jonge achterban in het afgelopen jaar, speelt ook het stedelijke beleid ons te parten. Zo is er een rookverbod voor de hele horeca, steeds weer toenemende parkeertarieven en een streng horeca beleid.

De laatste renovatie van DOC is effectief gezien verre van geslaagd geweest. De timing was toen ongelukkig. Het was net aan vooravond van de opmars van betaalbare internet via breedband. Het toen gestelde doel van o.a. het internetcafe werd niet bereikt: er kwamen zeer weinig nieuwe bezoekers bij. De functionaliteit van de ruimte werd onvoldoende benut. Dit ondanks toentertijd geïnitieerd beleid. Veel gasten waren en zijn erg negatief over de sfeer en ruimte-indeling, met name van de voorruimte en zaal. Waar Amsterdamse doven SWDA en het DOC als een vanzelfsprekend gegeven beschouwen, zijn dove buitenlanders, jong en oud, vaak erg te spreken over het feit dat er sprake is van eigen dovenbeheer van een "monumentaal Dovenclubhuis" en het pand zelf.

SWDA (als Welzijnstichting) worstelt de laatste jaren steeds meer met problemen door een veranderende en afnemende vrijwilligerssamenstelling, toenemende druk op beroepskrachten, en de gevolgen van snelle communicatie door moderne technologie, die snelle respons op vragen en voorstellen vereist. SWDA heeft steeds met nodige creativiteit net het hoofd boven water kunnen houden.

Genoeg aanleiding dus om belangrijke keuzes te moeten maken, zowel voor de volgen koers en het beleid om ervoor te zorgen dat SWDA en het DOC in de toekomst goed mee met de tijd mee kunnen blijven gaan, enerzijds in de Dovengemeenschap en anderzijds in de maatschappelijke ontwikkelingen van de stad Amsterdam.

De missie van SWDA is gericht op bevordering van welzijn en integratie voor Doven en Slechthorenden in Amsterdam. Eenvoudig gezegd gaat het dan om participatie van Doven en Slechthorenden zowel als groep en/of als individu op de volgende gebieden: Sport,

Cultuur en Arbeid. De bevordering van Welzijn ligt naast het streven naar participatie vooral ook in communicatieve toegankelijkheid van voorzieningen en informatie in en door de stad.

Onze doelgroep en de maatschappij waarin ze leven

De doelgroep is lastig te omschrijven. Want de afgelopen tijd is onze Nederlandse hokjescultuur behoorlijk uitgebreid met nieuwe hokjes. Het is niet zinvol om in dit kader al die hokjes apart te omschrijven, laat staan om ze apart te behandelen maar juist om ze in hun gemeenschappelijkheid aan te spreken. In dit hoofdstuk wordt gepoogd de doelgroep als geheel zo goed mogelijk te bedienen. De doelgroep wordt vaak omschreven als de dovengemeenschap. De leden van de doelgroep zijn of zien zichzelf als doof, onverschillig of hij/zij nou doofblind, slechthorende, CI drager etc is.

Taal en Communicatie

Taal is een van de belangrijkste voorwaarden voor volwaardige participatie in het samenleven. De meeste Doven hebben geen normale taalontwikkeling ondergaan in hun kinderjaren vanwege langdurige verwaarlozing of zelfs een gebrek aan goed gespecialiseerd taalonderwijs terwijl in het algemeen de onderwijswereld de gebarentaal wel als taal erkent.

Maar bij doven onderling heeft de taal zich toch nog kunnen ontwikkelen. Bijvoorbeeld bij bijeenkomsten als cultuur- en sport evenementen, binnen het Dovenontmoetingscentrum en natuurlijk ook binnen hun eigen sociale netwerk.

Om aansluiting te vinden met de rest van samenleving en de gesproken taal, zijn er tolken gebarentaal. Uiteraard is communicatie tussen Doven en Horenden zonder gebarentaal niet geheel onmogelijk. Met het nodige geduld en een goede articulatie kan men een heel eind komen. Desalniettemin is het nodig dat Amsterdammers vertrouwd raken met de inzet van een tolk gebarentaal. En vooral dat tolk niet gezien moet worden als dovenbegeleider.

De Gemeente Amsterdam kan ervoor kiezen om ook visueel met Amsterdamse Doven te communiceren in de verstrekking van haar informatie. SWDA zal hiervoor zich moeten inzetten en lobbyen.

Ontwikkeling

De ontwikkelingen onder Doven zijn net zo divers als binnen de gehele maatschappij, alleen wordt het contrast door de kleinschaligheid wel groot. Het is bijvoorbeeld dan niet ongebruikelijk dat binnen een bestuur een hovenier en een financial controller samen werken.

De talenten en vaardigheden buiten het gebied van communicatie met de horende wereld zijn er niet minder om. Ze zijn er zelfs zeer bijzonder en gevarieerd. Dat zijn ook vaak de elementen waar SWDA zich op richt.

Zoals eerder is opgemerkt, heeft het speciaal onderwijs voor Doven nauwelijks vruchten afgeworpen voor veel Doven. Echter, verbetering voor een groep Doven is wel merkbaar, vanwege participatie aan het reguliere onderwijs, met name de middelbare- en hogere opleidingen, met dank aan de inzet van tolken. De vraag is nog wel of deze ontwikkeling de sociale ontwikkeling van doven ten goede komt. Het is in ieder geval zeker niet vanzelfsprekend dat deze goed verloopt.

Datgene die onderwijskansen mislopen of het gewoon niet in zich hebben, lopen echter een groter risico te vervallen en verstrikt te raken in het zorgcircuit. Ze worden dus eerder patiënten of zorgcliënten dan burger. Het is ook schokkend om te constateren hoeveel dove jongeren hun tijd verdrijven met drugs en alcohol. Ook al stellen ze werkeloosheid en verveling als excuus.

Onder Doven zijn er twee belangrijke stromingen: doofheid en slechthorendheid. Het verschil ligt vooral in de Nederlandse taalontwikkeling en het verwachtingspatroon. Bij Doven valt niet te verwachten dat ze goed zullen kunnen horen waardoor ze zich richten op omgaan met de huidige situatie, terwijl bij slechthorenden vaak op eieren lopen, omdat ze toch wel wat kunnen horen, maar net niet goed genoeg voor gewoon meedoen met horenden. Iets waar horende medemensen niet snel rekening mee houden.

De omschrijving van deze achtergrond is tevens de reden van het bestaan van het Dovenontmoetingscentrum. Er is tenminste een plek van en voor doven in Amsterdam, een plek waarin ze zonder al die extra communicatiespanning zichzelf kunnen zijn.

Omstandigheden en veranderingen

Het is nodig om even te kijken naar welke ingrijpende veranderingen er zijn geweest sinds de periode waarin SWDA met het DOC tot bloei kwam en over veelvoorkomende signalen uit de interviews/enquête:

Informatie&communicatie

- Op het gebied van de technologie: mobiele communicatie, internet, teksttelefoon, beeldtelefonie: communicatiemogelijkheden zijn enorm toegenomen maar tegelijk ook versnipperd en vragen telkens weer investering in nieuwe ontwikkelingen.
- De snelheid in het maatschappelijk verkeer neemt toe: iedereen heeft haast en heeft altijd druk en alles moet nu meteen worden aangepakt of opgelost. "Short term issues"

Dienstverlening

- De zorgsector rondom Doven is erg toegenomen in aard en omvang. Marktwerking binnen deze sector heeft geleid tot vorming van zeer grote organisaties waarbij cliëntbelang vaak ondergeschikt raakt aan bedrijfscontinuïteit
- Er is sprake van weinig communicatie tussen SWDA en andere organisaties voor Doven, lees dienstverleners.
- Door oneigenlijke concurrentie bij dienstverleners en een beperkt budget is het informatiecentrum ingestort. Echter de laatste tijd groeit de vraag naar zo'n centrum weer.

Dovenontmoetingscentrum

- Er zijn meer organisaties in Amsterdam voor Doven en mede daardoor ook meer mogelijke "ontmoetingsplekken" voor de Dovengemeenschap; op zich een goede zaak maar tevens een risico voor versnippering en schaalverkleining.
- Horende voetgangers merken zelden op dat er een Dovenontmoetingscentrum staat op de Stadhouderskade. En als ze dat dan al zien, dan zien ze een donker en leeg gebouw overdag, deels door een gebrek aan personele capaciteit en mede door de mislukte renovatie.
- Het café en het informatiecentrum worden gemist bij DOC.
- Horeca beleid in Amsterdam heeft geleid tot beperkte vergunningen, strenge kwalificatie-eisen beperken beschikbaarheid van personeel (dus beperkte openingstijden).

Doelgroep

- Een deel van de doelgroep maakt goed gebruik van relatief recente verworvenheden zoals tolkvoorzieningen maar een ander deel van de groep blijft juist achter en vervalt makkelijk in het zorgcircuit of vormt een geïsoleerde en/of een moeilijke bereikbare groep.
- Terugkerende klacht uit het Onderwijs is dat schoolverlaters terug gaan naar hun school voor hun sociale contacten. Ze vervelen zich in hun vrije tijd en/of participeren niet in reguliere arbeidsprocessen.
- De leefstijl onder jongeren is niet om in bestaande ontwikkelingen voort te borduren op oude patronen. Oude en nieuwe generatie vinden weinig aansluiting.
- Betrokkenheid en inbreng van de SWDA achterban is sterk teruggelopen vanwege verouderde structuur en inkrimpen van de oude sociale netwerkmogelijkheden.
- Vroeger zeer soepel verstrekte (Wajong) uitkeringen vormen een schijnbare compensatie voor de kansarme omgeving van Doven. Het gevolg is echter vaak een sterk verminderde motivatie om een eigen plaats in onze samenleving op te eisen en zich daarvoor in te zetten.
- Het huidige standpunt van de overheid is dat er van je verwacht wordt dat je aangeeft wat je nodig hebt en niet dat er (automatisch) voor je gezorgd wordt. Maar in de tijden van bezuinigingen kan het andersom worden.
- Differentiatie in de doelgroep neemt toe (mede vanwege individualisering en immigratie) het gevolg is dat er meer variatie in zowel communicatie als benadering vereist wordt